

1-8
с. Правинци, Октомврий 1934 год.

СИНЧЕЦЪ

МЕСЕЧНО ВЕСТНИКЪ ЗА ДЕЦА И ЮНОШИ

Препоръчано отъ М. Н. П. съ окръжно
№ 35,194 отъ 20. X. 1933 год.

Год. абонаментъ 8 лв. — Отдаване бр. 1 лв.

Редакторъ: Г. П. Войчевъ с. Правинци — Ново-Пазарско.

Год. III.

Малкитѣ пиленца.

Брой 1.

Луди глави

Есенята наближаваше. Малките започнаха да се приготвят за училище — изтече вече лятото — изтече и тяхната ваканция.

Петьо, Мишо, Пъю и много други приятели се събраха наедно когато бяха с кравитѣ. Говориха си за различни работи. Говориха и за новата учителка. Нова щѣла да имъ дойде.

Петьо се сърдеше —

— Ухъ. . . нова? Не ми трѣбва. . . Да си ни дойде господинъ учителя. . .

Другитѣ му се изсмѣха. . .

— — — — —
Една кола спрѣ предъ училището. Веднага я наобиколиха орлякъ деца. Тукъ бѣха и нашитѣ познайници — Петьо, Мишо, Пъю, Панчо. . .

Всички се притискаха единъ въ другъ. Новата учителка слѣзе отъ колата.

— Добъръ день, мои деца — обърна се тя къмъ тяхъ.

— Добъръ день, учителке — отвърнаха всички купомъ. . .

Само Петьо по старъ навикъ бѣ сбъркалъ — Добъръ день, господинъ учителю. . .

Новата учителка имаше малко момче — като всичкитѣ — втораче. . . То слѣзе отъ колата — бѣше облѣчено добре. . .

Учителката го хвана за ръка и тѣ влѣзоха въ училището.

Училището бѣше почнало вече. Петьо се случи на единъ чинъ съ Младенъ. Младенъ бѣше момчето на новата учителка.

Междучасията, не можеше да се стои отъ шумъ въ стаята. Всички викаха, боричкаха се, но най-много Младенъ. . . Веселъ бѣ той — започнаха да го обичатъ. Даже и Петьо — който още си спомняше за стария учителъ. . .

Единъ день — бѣ въ разгара на виковеѣ и на немирствата въ междучасие Младенъ блъсна едно дете, то се удари въ прозореца и стъклото

се посипа по пода. Дойде учителтъ. Сетне и майката на Младенъ. Започнаха да ги разпитватъ, кой е счупилъ стъклото.

Най-после Младенъ извика —

— Мамо, Петьо го счупи. . . Ей го, ей тамъ. . .

Петьо се смути — не знаеше какъ да се справи.

Никой не се обади да му помогне.

Но всички изгледаха Младена нѣкакъ особено. Заканиха се — луди глави. . .

Мина време. Петьо отдавна не ходеше съ Младена. Примѣсти се при Пъя на задния чинъ.

Но и миозина още играеха съ Младена. Често при игри той искаше все да командва. Когато трѣбваше да лѣга при игра „на придаванка“ той отказваше. . . Съ топката искаше само той да играе. Това дразнеше малцитѣ палавци — не обичаха единъ да се разпорежда съ тяхъ — нека всички да играятъ едно.

Намразиха Младена. Но нѣмаше що — играеха съ него. Той имаше топка. Па и майка му бѣше учителка. . .

А Младенъ все искаше да се налага. И се налагаше — каквото кажеше това правеше. . .

— — — — —
Най-сетне търпението имъ прелѣ.

Единъ день се събраха — Петьо, Панчо, Пъю, — всичкитѣ. Бѣха задъ училище.

Пъю, когато се събраха всички започна да говори —

— Ние не трѣбва да търпиме вече Младена. . . Не го искаме. Нека играе съ други. . .

Всички се бѣха смѣлчали.

Най-после решиха — никой нѣма да играе съ Младена. Нѣма и да му приказватъ. Да се научи. . .

Луди глави. . .

Младенъ не можеше да си намѣри мѣсто. Всичкитѣ мълчаха — не му отговаряха. Той ри-

ше топката къмъ тѣхъ — така си и минаваше краката имъ. Никой не го искаше.

Най-после той каза на майка си. Тя на училището имъ.

И той дойде при тѣхъ. Младенъ стоеше съ ведена глава на чина. Учителътъ — макаръ, предаваше на трето отделение — дойде при тѣхъ въ второ — тихо заговори —

— Мои деца азъ знамъ защо намалѣ шума междучасие. Знамъ защо и Младенъ плаче. . . Той се е вече разкалялъ. Вие му показате добре какво трѣбва да прави. Вие сте всички еднакви. Еднакви трѣбва да сте въ игритѣ. Сега Младенъ иска да ви бжде пакъ приятелъ. Приемете го. А ти Петьо, ела си пакъ на чина при неговите. Всички зашумѣха. Учителътъ попита — Приемате ли Младена, деца?

— Приемаме! Приемаме! . . . — се раздаде всѣкъде викъ.

Младенъ се бѣше разплакалъ. А Петьо по-късно се намѣсти до него. Сложи ржка на рамото му и му пришепна:

— Не плачи, Младене. . . Ние пакъ ще бъдемъ приятели. . .

Това междучасие, следъ като си излѣзе училището, бѣше най-шумното. Всички играеха, тичаха, смѣеха се. . .

Съ тѣхъ и засмѣния Младенъ. . . А до него дойде Петьо. . .

Луди глави. . .

Ив. Н. Ченчевъ.

Плашило.

Въръ тихичко повѣе,
Въръ благъ и сръдногорски,
И леко разлюлъе,
То сжщи вълни морски.

А надъ нивитѣ плашило
Ококорено се пери,
Страшенъ погледъ изблещило,
Кой го види, потрепери!

Плака скжсана отъ слама,
Плещето отъ торбичка,
Платонъ широкъ за двама,
Пленъ кракъ и то едничкъ!

Вѣтъръ дрипитѣ му вѣе,
А то сякашъ се надига.
Да прехвъркне тамъ не смѣе
Ни врабецъ, ни чучулига. . .

Посено като чума,
Е маха и те гледа,
Ишъ иска да продума:
Кой смѣешъ, заповѣдай!

Ем. п. Димитровъ.

Така и се пада. . .

Напишете съчинение по горнитѣ картинки!
За най-хубавитѣ редакцията ще раздаде награди.

Приатели.

Единъ човѣкъ ималъ малко хубаво конче,
което много обичало господаря си. Когато гос-
подарѣтъ му отивалъ нейде и го повиквалъ, то
самичко излизало отъ оградата и отивало по-
дирѣ него като кученце. По едно време кончето
окривѣло и го вързали въ обора. По това време
надъ яслитъ една котка се окотила. Скоро котка-
та и кончето се сприятелили. Единъ път котката,
като се прибирала въ леглото си, подхлъзнала
се, счупила си единия кракъ и паднала въ яслитъ.
Тя вече не могла да се изкачва при котенцата.
Когато дохождала при кончето, почвала да мяучи,
търкала се о краката му и жално милно го поглеж-
дала. Кончето разбрало, що иска котката. То я
хвещало за шията и я качвало въ леглото при
котенцата. То много сутрини на редъ вършило
това, дордето оздравѣлъ кракътъ на котката.

Есень

Есень. Млъкватъ вече
Шумъ и пѣсни туй,
Птичкитѣ — далече
Вечъ летятъ на югъ.

Посърва гората:
Жали и пустей.
Стъхне вечъ тревата —
Полето немей.

Гледай по небето,
Облаци браздятъ...!
Тъжно е сърдцето —
Изпжля го скръбъ.

Де си, жарко лѣто,
Ти отлитналъ рай,
Съплосве богато,
Спрелести безкрай?

Животъ и книга.

Обичай родната нива,
Обичай зелениятъ боръ,
И на земята и на небето
Устремявай изпълнителенъ взоръ —

И ще узнаешъ ти, какъ Божий
Миръ е прекрасенъ — великъ;
И ще разберешъ, че и природата
Има своя собственъ езикъ.

Сърдцето ти да бжде близко
Въ полето до всѣка трева,
И ще оживѣятъ тогава
Книжнитѣ мъртви слова.

Отъ руски.

Звънчето зове!

Звънчето школско звънна пакъ, другари!
Чуйте, какъ сладко, сладко ни зове...
И училището, и дворѣтъ — познайници
Ще огласимъ пакъ съ пѣсни, смѣхове.

Отмина лѣтото въ игри и пѣсни —
Доста играхме до ситосъ ний.
Да вѣрвимъ къмъ школото съ сили прѣсни
Слушайте, звънчето какъ бий!

Г. П. Бойчевъ.

Въ училище.

Лѣтото измина —
Разпусѣтъ изтече.
Ей ни пакъ събрани
Въ школото вече.

Тичахме завидно —
Весело играхме.
За школото свидно
Сили нови сбрахме.

Днитѣ знойни — сжщи
Кат'птички отлитатъ,
Утре вижъ въ къщи,
Студове налитатъ.

Кой дръвца събралъ е,
В'хубавото време,
И хлѣбецъ набралъ е,
Въ зимата ще дреме

До кюмбето златно,
Весело — охотно.
Богъ дава стократно,
На такъвъ дсволно.

Ц. Генковъ

Разни.

Решение на задавкитѣ отъ бр. 8 м.

1. 4 патици и 3 клона. 2. Линия — чинъ
3. Лазаръ — пазаръ. 4. Мокри. 5 2 в. бу-
вата „а“. 7. 3, 8. очилата

Всички изпратили разрешения, ко-
горнитѣ, да си съобщятъ адреситѣ за
имъ се изпраща Синчецъ даромъ.

Обявенитѣ лица въ брой 8 на Синче-
год. II, че получаватъ премия, а не
получили такава, да се обаждатъ да
се изпраща сжщо Синчецъ даромъ.

ОТЪ РЕДАКЦИЯТА

Печатница „ЗОРА“, А. Николовъ — Шуме

с. Правинци, Ноември 1934 год.

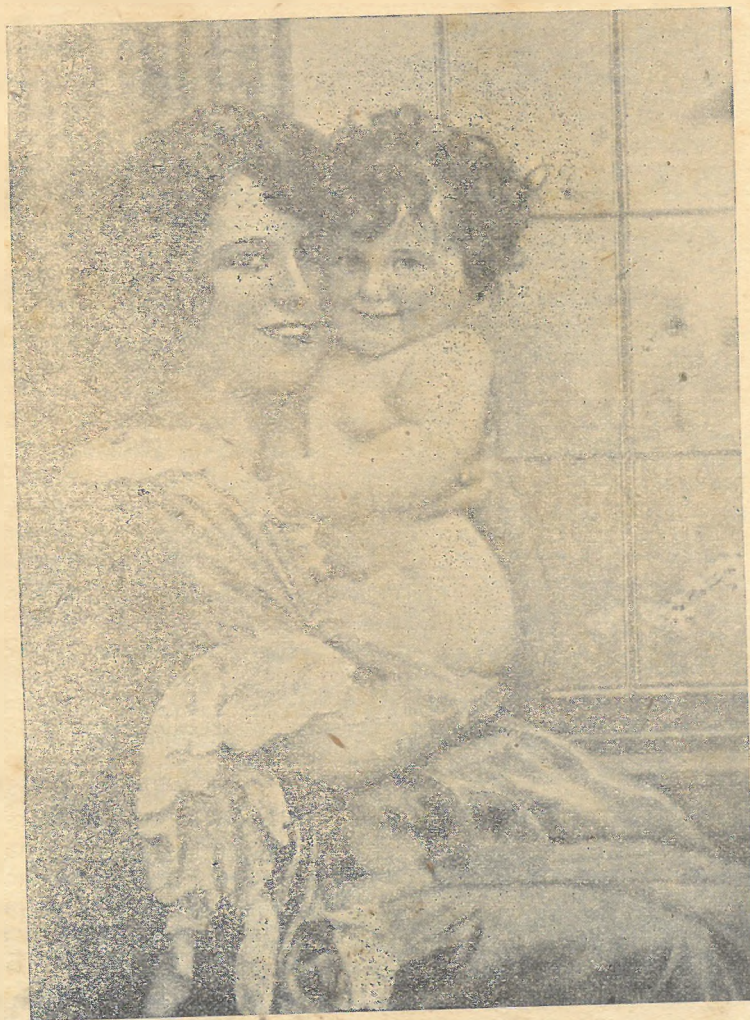
СИНЧЕЦЪ

МЕСЕЧНО ВЕСТИЧЕ ЗА ДЕЦА И ЮНСИ

Препоръчано отъ М. Н. П. съ окръжно
№ 35,194 отъ 20. X. 1933 год.

Год. абонаментъ 8 лв. — Отаѣленъ бр. 1 лв.

Редакторъ: Г. П. Войчевъ с. Правинци — Ново-Пазарско.

Год. III.

М а й к а.

Брой

Чистият човѣкъ.

Чистият човѣкъ може да е изкалянъ въ работата си, ала той не обича нечистотата. Може да му е дълъгъ да почерни ржцетъ си въ мината, или да оцапа дрехитъ си на машината, ала при първиятъ случай той ще се измие и почисти.

Чистият човѣкъ обича чистотата, била тя умствена или тѣлесна. Мърсотия не полепва по него. Той не помни клевети, понеже тѣ го обиждатъ. Той отбѣгва лъжата, измамата, псувнитъ и мръснитъ приказки; както здравия носъ отбѣгва смрадъта. Той чисти своя умъ отъ дребнавостъ, гордостъ, двуличие и жестокостъ, както други люде миятъ ржцетъ си следъ като сж бъркали въ помия.

Мислитъ му плуватъ въ слънчева свѣтлина. Неговото другарство освежава като водата на бистро горско изворче.

Той не само е чистъ, но прави и нечистия да се чувствува чистъ, когато е при него.

Д-ръ Франкъ Крейнъ.

БѢЛЧО.

БѢлчо се казваше моето малко другарче. Едва двадесе дневно, то весело припкахе изъ кошарата и двора. А само какви умни очички имаше то — голѣми, сини, гледатъ като на човѣкъ. О, то бѣше много хубаво агненце.

Азъ си играехъ съ БѢлчо — радвахъ му се като на сжщинско братче. Цѣль день припкахме изъ двора — играехме до късна вечеръ. Тогава се връщаше и майката на БѢлчо. Щомъ той чуеше да издрънка хлопатарка, тичаше къмъ вратата и чакаше своята дойна майка да го накарми.

БѢлчо обичаше своята майка, тѣй както и азъ обичахъ майка си. А азъ обичахъ БѢлчовата майка, защото тя ми даваше млѣко, което ме правеше да крепна и раста, а зиме ме обличаше съ топлата си вълна и ме запазваше отъ студъ. А сега я обикнахъ още по-вече, защото ми бѣ дала едно хубаво другарче — малкиятъ БѢлчо. И съ всичката си детска сърдечностъ азъ благоговѣхъ предъ това толкова добро, кротко и полезно за човѣка животно.

Майката — овца, като чели разбираше, че азъ съмъ приятелъ на детето ѝ, та ближеше ми мило и довѣрчиво ржцетъ и ме гледаше кротко и нежно съ голѣмитъ си сини очи, като да ми казваше:

— Азъ съмъ ти признателна, признателна за приятелството ти къмъ моя малъкъ БѢлчо!

И азъ се чувствувахъ гордъ, че съмъ приятелъ на детето на тази кротка и скромна труженица.

* * *

Минаха месецъ — два. Една утрина азъ се малко поуспахъ, което нещастие се случва почти съ всички момченца отъ моята възраст. Като се събудихъ, слънцето грѣеше; неомитъ по риза, безъ да ме забелѣжатъ домашнитъ изтичахъ въ кошарата да кажа „добро утро“ на БѢлчо и да го помилвамъ и му се порадвамъ — и да го утеша, защото той изпитваше мъжа, когато майка му отиваше на паша.

Но кошарата бѣше праздна.

Майката — овца бѣше излѣзла на паша — а колкото и да дирихъ по всички жгълчета и колкото и да го викахъ, БѢлчо го нѣмаше. Що е станало съ него? Де се е дѣналъ?

Трѣтихъ азъ задъхнахъ отъ тревога да съобща злощастieto на домашнитъ въ къщи, когато посрещнахъ майка си на прага. Тя носеше за фурната одрано и очистено агне.

Азъ изпичкахъ и паднахъ на земята. Разбрахъ веднага ужасната истина. Това бѣше БѢлчо. Моето малко приятелче, което както менъ живѣеше радваше се на свѣта и обичаше горещо своята майка, какво бѣха направили съ него? О, велико човѣшко безсърдечие!

Майка ми се опита да ме подигне да стана. Азъ я отблъснахъ. Не искахъ утешение и увещания поне сега. Сърдцето ми бѣ разбито отъ узнатото жестоко сѣрдечие на хората, които въ ненаситната си алчностъ забравѣха и приятелство и отплата за принесена добрина. Това ли бѣше наградата на БѢлчовата майка, която както всѣка заранъ и тая заранъ довѣрчиво е излѣзла на паша да пълни вимето си съ сладко млѣко за детето си и менъ, неподозирайки бедната, че свидната и рожба сега се поднася на трапезата, да задоволи ненаситнитъ алчни стомаси на стопанитъ ѝ?

О, какъ довчера азъ ще отворя вратата на кошарата и какъ ще посрещна майката на моя обиченъ БѢлчо? Какъ ще я утеша за загубата на нейната рожба? Неще ли се червя, не ще ли потъна въ дънъ земя, като знаей, че баща ми е убилъ нейното дете? Какъ ще погледна тия кротки сини очи и какъ сѣрдцето ми нѣма горко да заплаче, когато тя жално заблѣе въ праздната кошара? Азъ се червя, азъ се срамя детето на убицеца на нейното дете.

— О, майко моя, която треперишъ надъ свидната си си рожба, нима не ще разберешъ страданието на майката овца — на БѢлчовата майка?

— О, татко мой, който се трудишъ за менъ, който вечно си загриженъ за моето бѣдаше, какво би сторилъ ти, ако нѣкой день постигне детето ти нещастие? Би плакалъ, би скърбилъ неутешно, би скубилъ коси! А, защо уби чуждото дете? Не затрепера ли ти ржката, когато залови ножа да отнемешъ живота на БѢлчо? Не спомни ли си за детето, що обичашъ? За ради мене, не дожела ли ти за него? Какъ стори това?

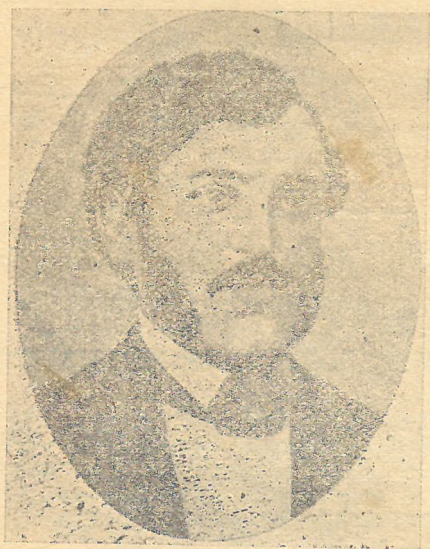
— Бѣгайте! Оставете ме! Моята скръбъ е велика. Не ме канете на вашата кървава трапеза, азъ не съмъ людоядъ да изямъ моя приятель. Това е чудовищно. Нима може неговото месо да бѣде сладко! Сладко ли? Горчиво е то и много горчиво, защото е убило въ човѣка всѣка доброта и състрадание. Горчиво е то, защото е причинило сълзи, горчиво е то защото се е проявило жестоко сърдечие и насилие.

— Оставете ме да плача за моя хубавъ Бѣлчо! Оставете ме да плача за постигващото нещастие хиляди майки, като неговата. Оставете ме въ сълзи да излѣя накупѣла въ сърдце майката!

— О, добродушна, съ сини очи Бѣлчова майка, азъ немога да върна чедото ти, въпреки майката си дълбока скръбъ. Но азъ се заклинамъ предъ тебе, майко злочеста, че никога нѣма да бѣда убиецъ, нито съучастникъ на убийдори, надъ което и да бѣде нѣмо и беззастыдно животно. И че ще живѣя, и се боря за великъ денъ, когато човѣка ще престане да прави насилия, произволи и жестокости въ света и нѣма да сѣе сълзи, трепети и страхъ майката—земя.

Поклонъ Бѣлчо!

Г. П. Бойчевъ.

К. Миладиновъ.

Константинъ Миладиновъ, по малкия двамата Братя Миладинови е роденъ въ 1830 год. въ гр. Струга, а починалъ съвѣсно си въ цариградската тъмница презъ 1870 год. Между многото събрани народни пѣсни той оставилъ и нѣколко свои стихотворения. Тукъ предаваме горното, твърде характерно за времето си стихотворение, за да видимъ наредчието на което еж говорили и писали

Гъркъ и Болгаринъ.

ГЪРКЪ: Българине простъ чоече
Що тукъ стоишъ не се гърчишъ?
Немашъ очи да не видишъ
Колко славни се сторифме
Погърчи се ако сакашъ
Да се славейшъ и ты ко насъ.

БОЛГАРИНЪ: А Гъркиму старъ чоекъ
Какъ ти текна тѣе зборои
Да ми велишъ да ми кажвишъ?
Я бѣфъ славенъ и прехваленъ,
И пакъ сега сумъ Бугаринъ
Ако сакашъ Богъ милустивъ
Ке си быдамъ пакъ прехваленъ.

ГЪРКЪ: Българине не разбервишъ,
Я ти велямъ да се учишъ
Гърцкъ книгъ префаленъ
Тукидида, Еврипида
Иродота и Пиндара.
Какъ ке чинишъ ты безъ книгъ?
Твои книгъ ти си немашъ
Да се сторишъ ученъ чоекъ.
Сакай сега да се фалишъ
Со нашы-тѣ ученици;
Ако можишъ разбериме,
Научи се гърцкъ книгъ
Да быдиме сите Гърцы.

БОЛГАРИНЪ: Да се учамъ Гърцкъ книгъ!...
Кой се тѣе що мы каза,
Тукидида, Еврипида
Иродота и Пиндара,
Тѣе не се отъ нашъ тѣ
Ни дедо ми ни предедо;
Яска тѣе не познаемъ.
Ако речишъ ты за книгъ
Имафъ книгъ, пакъ ке имамъ,
Ела Гърку ты никога
Да не чекашъ да се гърча.

ГЪРКЪ: Я ты даамъ арнж укж
Зашъ ти сакамъ твое добро.
Пакъ ти велятъ погърчисе:
Ако искашъ ти се молямъ
Туку сѣде погърчисе.

БОЛГАРИНЪ: Немай Гърку додевай ми;
Пакъ ти рековъ, пакъ ти велямъ
Разбери се не ся гърча
Ако сакашъ Бугарисе.

К. Миладиновъ — 1858 год.

Никога не казвай „не мога“!
Ако искашъ всичко можешъ.

Басни.

Слонъ на почитъ

Не знамъ кога и какъ на Слонътъ падна случка да бжде гостъ на лъва. Мигомъ за това по цѣлата гора разпрѣсна се мълва. И, както му е редъ, започна да се лучка между животните.

Очудваха се всички какъ тъй на Слона тази честь да се даде, когато той ни речъ умей да поведе, нито е вещь въ обноси и привички...

— „Да бѣ поне — лисицата каза — даренъ съ опашка рунтава, като у менъ не бихъ се чудила“...

„Или, сестрице върна, продума, мечката — да имаше нокте, та зарадъ тѣхъ да бѣха го почели тѣ, тази честь не бихъ я счела прекомѣрна, а той е безъ нокте. Туй всички знаемъ, да!“

— „Дали за жбитѣ не сж го тѣ почели — намеси се и волтъ — господа, навѣрно за рогове сж ги взели!“

— „О, слушайте! — накрай магарето реши, ушитѣ си като размаха — чуйте, знамъ. Не би той нивга стѣпилъ тамъ да му не бѣха дългитѣ уши!“

Не е рѣдко ний, макаръ и безъ да знаемъ — въ другитѣ пакъ себе величаемъ.

И. Криловъ.

Забележка. Ив. Криловъ е известенъ руски баснописецъ. Роденъ е презъ 1768 год. и починалъ презъ 1844 год. Написалъ е надъ 200 басни и нѣколко драми. На български сж преведени много отъ неговитѣ басни между които известнитѣ на всѣкиго: „Слонъ и мѣниче“, „Свиня подъ джбъ“, „Пѣтелъ и елмазъ“, „Орелъ, ракъ и щука“ и др.

Жабитѣ и слънцето.

Езопъ видя единъ крадецъ, неговъ съсецъ, да прави богата и разкошна свадба, и ето какво разправи тогава:

Слънцето пожела единъ день да си вземе жена; жабитѣ дигнаха крѣсѣкъ чакъ до небесата. Зачуденъ отъ този шумъ, Юпитеръ попита за причинитѣ на тѣхнитѣ оплаквания. Една гражданка на локвитѣ отговори: „Днесъ само едно слънце пресушава всички езера и ни принуждаба да загиваме злочесто въ нашитѣ изсушени жилища: какво ще бжде пѣкъ когато му се родятъ деца?“

Федъръ.

Забележка: Федъръ е латински баснописецъ, роденъ въ Македония 30 год. пр. Р. Хр., а починалъ 44 год. сл. Р. Хр.

Въпроси и отговори

ВЪПРОСЪ: Кога е излъзълъ първиятъ български вестникъ?

ОТГОВОРЪ: Презъ 1846 год. въ гр. Ловеч (Германия) в-къ „Български орелъ“, издаванъ отъ Карловчанина Из. Богоровъ. Излъзълъ е само 3 броя.

В : Коя е най-дълбоката рѣка на свѣта?

О : Това е рѣката Ирравадди, която извира отъ Хималаитѣ. Нѣкъде нейната дълбочина тига до 400 метра.

В : Защо месецъ февруарий има 28 дена?

О : Това въведение се пада на римляните. Първоначално февруарий ималъ 29 дена, когато римскиятъ седатъ наименовалъ осми месецъ на името на Августинъ, единъ день взетъ отъ февруарий и прибавенъ къмъ августъ, който до тогава ималъ 30 дена за да не изостае на Юлий Цезаръ, който носи името на Юлий Цезаръ.

В : Колко пжти е по-голъмо слънцето отъ земята?

О : 1,280,000 пжти.

В : Къде се намира най-старото дърво на свѣта?

О : Въ Мексико, въ Санта Мария Дель Пино. То е дебело 123 крака и е старо 6,000 години.

В : Може ли да се произведе изкуствена буря и свѣткавица?

О : Да. Професоръ Д. Арсонвалъ въ лаборатория въ Иври предъ голѣма публична произвелъ изкуственъ грѣмъ, съ 3 милиона та напрежение. Предварително съ специаленъ кондензаторъ въ една металическа камера 25 метра били произведени изкуствени свѣтлинѣ. Въ опредѣленъ моментъ огромна свѣткавица трѣсѣкъ се разнѣсла по камерата отъ долу.

В : Може ли да се възпроизведе изкуствена дъждъ?

О : Да. Въ Туркменския институтъ сж добили мъгла и облаци безъ зависимо време, а евентуално и дъждъ. Това е резултатъ отъ голѣмо значение за цѣлъ свѣтъ.

В : Открита ли е по висока пирамида въ Египетъ?

О : Да. Въ Мексико при Шолула, мексиканска пирамида е по висока отъ Египетскитѣ пирамиди.

Разни.

ПОПРАВКА: Въ брой 1 на Синчеца пусната важна грѣшка. Въ стих. „Жабитѣ и слънцето“ думата — изпълнителенъ взоръ — изпитателенъ взоръ.

Редакцията и тая година ще издаде „Искричка“. Първи брой ще излъзѣ въ началото на новата година.

Отъ редакцията.